

Heide vertelt

nummer: 165

5 maart 2023

Oproeping door militieloting!

De laatste maanden komt het opvorderen van jongelingen om dienst te doen in het leger vooral in Rusland, maar ook in Oekraïne, erg in het nieuws. Het oproepen van krachten om het leger te versterken is dooreen de geschiedenis een erg onaangenaam gebruik geweest en is het nu, zeker in Rusland, nog. We vonden een interessant artikel in het boekje van Dèsirè Boen geschreven in 1947 met als titel "Camphout , 20 jaar onder Frans bewind". Lees maar mee!

De militieloting!

Zoals wij reeds zegden, moesten onze jonge lui dienst doen in de legers van Napoleon; in verhouding met de bevolking moest Kalmthout 8 mannen leveren. Daartoe had een loting plaats in de kantonhoofdplaats. Mits een storting van 300 frank in de staatskas mocht de dienstplichtige zich laten vervangen door een "remplaçant" waarvoor hij verantwoordelijk bleef. Het gebeurde meermaals dat dienstplichtigen, in steden, zonder aan den oproep onder de wapens gevolg te

geven, zich gingen verschuilen. Dan werden de ouders gestraft met een geldboete van minstens 500 frank. In Kalmthout waren er bijna regelmatig zulke achterblijvers, te oordelen aan de talrijke bewijstukken van toegekende boeten die wij in het archief aantreffen. Straffen waren ook voorzien voor de "Maire" en voor al wie wetens en willens de achterblijvers enigszins zouden bevoordelen. In 1808 werd kwijtschelding verleend van alle straffen, alsook voor het betalen van

de boeten, tot zelfs voor diegene die reeds door de ouders gestort waren, echter op voorwaarde dat nalatigen zich zonder verwijl zouden aangeven om hun dienstplicht te vervullen. Dit besluit bracht velen tot nadenken, zo moeten wij geloof hechten aan een brief van de Prefect, dan zouden er zich in het departement een groot aantal voor dienstneming hebben aangeboden. Dit belette nochtans niet dat de dienstweigering van jaar tot jaar toenam en aanleiding gaf tot strengere maatregelen. Op 18 maart 1811 kwam een brief toe, met het handteken van G.A De Caters, daartoe afgevaardigd door de Prefect, waarin hij aandringt opdat de Burgemeester, de vaders, moeders, broeders, zusters, tantes of voogden der "refractaires" zou aanhouden. En in een brief van 2 april daaropvolgend verwittigt de Prefect de achterblijvers dat zij er niet op moeten rekenen dat ter gelegenheid van de geboorte van de Koning van Rome (zoon van Napoleon) er nogmaals een kwijtschelding zou volgen, dat integendeel Zijne Majesteit besloten is hen met alle strengheid te vervolgen. Onze jongens stoorden zich weinig aan die bedreigingen. In 1813 kozen er zeven het hazenpad, hun ontvluchting kwam echter duur te staan voor de gemeente. Jan Loos ontvluchtte uit het 45ste linieregiment, Guillaume Van Oevelen uit het zelfde regiment, Jan Van den Bergh uit het

14de regiment. Jan Bte Francken uit de Keizerlijke garde, Petrus Jan Van der Vloet uit het departement van Maastricht, Petrus Orban uit het 72ste regiment en Jozef Legrand, die reeds lang in dienst was, verliet ook zijn regiment. Aan de gemeente werd dan meegedeeld dat zij verantwoordelijk werd gesteld en dat als bestraffing een detachement "garnisaires" (in garnizoen gestelde soldaten) zou gezonden worden. En dientengevolge werd door Guilleret, luitenant der Keizerlijke gendarmerie, die de "Colonne mobile" commandeerde,

een detachement gezonden bestaande uit een Marechal des logis, 4 gendarmen en 2 fusiliers, die hier in garnizoen zouden blijven tot de nalatigen zich zouden aangegeven hebben. Hij liet ook weten, dat ingeval deze aangifte niet aanstonds zou gebeuren, dat hij dan het aantal mannen zou vermeerderen. De gemeente moest de kosten van onderhoud dragen, welke zouden belopen op 3,50 frank per dag voor de Marechal des logis, 2, 50 frank voor iedere gendarm, 2,50 frank voor de fusiliers en 2 frank voor elk rantsoen fourrage. Dit gebeurde in de maand juni 1813 en uit de stukken blijkt dat de manschappen nog hier waren op het einde van september.

Fotowedstrijd nav 50 jarig jubileum Kalmthoutse fotoclub!

Kalmthoutse Fotokring & Foto Joosen
vieren in 2023 beiden hun 50-jarig bestaan,
en nodigen u graag uit
deel te nemen aan de

FOTOWEDSTRIJD

“ 50 JAAR FOTOGRAFEREN IN KALMTHOUT ”

De wedstrijd telt 5 categorieën:
Fauna en Flora, Architectuur, Landschap, Mensen en “Zot van Kalmthout”.
Per thema dat je inzendt betaal je € 4, daar mag je 4 foto's voor insturen.

De wedstrijd loopt van 1 maart t.e.m. 31 augustus 2023.
Prijsuitreiking: 28 oktober 2023.
De wedstrijd telt een mooi prijzenpakket

Het reglement en het deelnameformulier, één voor elke categorie,
kan je downloaden op de website: www.kalmthoutsefotokring.com of
www.fotojoosen.be.

De Kalmthoutse fotoclub viert dit jaar haar haar 50 jarig bestaan. Ook Foto Joosen op de Kapellensteenweg is er al 50 jaar. Samen nemen ze nu het initiatief om een fotowedstrijd te organiseren. Vermeldenswaardig is ook dat de club al 50 jaar wordt geleid door voorzitter Swa Van Oevelen. De fotowedstrijd onder de titel “50 jaar fotografie in Kalmthout” loopt van 1 maart 2023 tot 31 aug 2023. Er zal gewerkt worden in vijf categorieën: fauna en flora, architectuur, landschap, mensen, en zot van Kalmthout. Enkel foto's die gemaakt worden rond het thema “zot van Kalmthout” moeten in onze gemeente worden gemaakt, andere foto's kunnen ook elders genomen worden. Om alles in goede banen te leiden werd er een reglement opgesteld te vinden op de site www.kalmthoutsefotokring.com of www.fotojoosen.be. Aan de wedstrijd worden ook mooie prijzen gekoppeld die op 28 oktober 2023 worden uitgereikt.

Week van de vrijwilliger!

De voorbije week was er aandacht voor de vele vrijwilligers die zich in ons land, in Vlaanderen, in onze gemeente, inzetten om een aantal doelen te bereiken. Het is prachtig dat er aandacht is voor deze mensen. Ze zijn talrijk maar het kan nog beter. Het vrijwilligerswerk

wordt nog te vaak als onbelangrijk beschouwd, toch zijn de vrijwilligers meer dan eens de hoekstenen in een organisatie of een vereniging. Zonder hen zou veel niet mogelijk zijn. Soms staat er een kleine vergoeding tegenover, soms werkt de vrijwilliger volledig gratis. Zelf ben ik al jaren betrokken en meermaals moet ik ook beroep doen op mensen die vrijwillig een handje willen toesteken. Het vinden van deze mensen is niet altijd gemakkelijk. Anderzijds horen wij regelmatig “jong gepensioneerden” zeggen dat ze nog een uitdaging zoeken. Als we dan een voorstel doen om bij een activiteit eens een handje te komen toesteken komt meer dan eens het antwoord “ja maar dat is niet betaald zeker”!

Gelukkig zijn er nog wel mensen die anders denken. Denken we maar aan onze gemachtigde opzichters die dagelijks, ook in weer en wind, onze schoolkinderen begeleiden op weg naar en van de school, denken we aan al onze medewerkers binnen het BIN-gebeuren, denken we aan de medewerkers binnen een vereniging, sociale organisaties, ziekenhuizen, verzorgingsinstellingen, enz.. Eigenlijk komt men op vele plaatsen nog handen te kort. Denk er eens over na en besteed er ook eens een stukje van je vrije tijd aan, je zal ervaren hoeveel dankbaarheid dit gebaar geeft!

Eigen aard is goud waard (10/52) door Paul Witters

Uit het dorpsleven rond 1900

De metselaar: vol bewondering kijken we naar eeuwen oude mooie kerken, stadhuizen, woningen en boerderijen. Zal men dat ook doen, binnen twee, drie, vijfhonderd jaar naar de gebouwen van deze eeuw? Op deze vraag antwoordt mij een dokter “chirurg” dat is nu niet meer te betalen. Toen ik de rekening, die ik later van hem kreeg en overzag, moest ik toch ook even slikken. Het metsen is uiteraard geen thuisambacht, toch bleven de metselaars meest in eigen dorp. Vervoer van de stelling enz. moest nog met paard en kar. De prijsaanbieding voor een

nieuwbouw of herstelling kwam stilaan aan bod. Voordien was daguur of dagloon veel meer de gewoonte, zeker op de boerderij, met de kost erbij. Een zelfstandige met helpers. Niet overal was die kost smaakvol, een oud nonkel ging op de middag liever naar huis eten. Hij was werkzaam op een boerderij, daar kwamen rapen op tafel, die kon hij moeilijk verteren. Dit voorval is nog van voor de oorlog 1914 – 1918. De aannemer van bouwwerken voorzag in de prijsaanbieding steeds een som voor onvoorziene schade. Zijn mening was dan, dat bouwen in daguur veel goedkoper is voor de bouwheer. De vele dagen werken in de zonnige vrije natuur is een troost voor de barre koude dagen die de metselaar moet doorstaan.

Schoen en garelmaker: die twee vakken vond men vaak onder één dak. Een schoenmaker naait met pekdraad of gepekte draad. Bij de bestelling van een paar schoenen, werd de maat van de voet genomen. Een paar hoge mannenschoenen vroeg minstens twee dagen werk, denk nu maar niet aan de achturen dag. In die tijd kenden ze nog geen lage schoen, ook niet de hoge hakken. Alleen de vrouwen droegen een lage schoen; met hakken werd de mode einde jaren 1920, een product

van de schoenfabrieken. De vrouwen hadden ook de keuze voor heel, heel hoge schoenen. Botten, dat is veel jaren later. Zat de modderige weg daar voor iets tussen? Winkel en uitstalraam met de fabrieksschoen kwam stilaan vanaf 1925.

De kleermaker: een kledermagazijn met kleren kiezen en passen; neen zo ver waren we nog niet. Wij lieten de maat nemen van onze fiere buik, de lengte van de mouwen en de broekspijpen? Een aantal stalen kregen we mee naar huis; de sterkte van de stof was belangrijk want een nieuw pak moest voor jaren mee. De kleur was vlug gekozen, grijs, bruin, blauw of zwart. Zwart dat moest voor de trouw en voor de rouw als je dat overkwam. Dat werd nog stipt nagevolgd; een jaar en zes weken, een half jaar, drie maanden, zes weken. Al naar het familieverband, ouders,

grootouders, kind oom of tante. Uw nieuw kostummeke, het was een bijzondere gebeurtenis, moest je twee à driemaal gaan passen. Mijn oudere broer kwam daar ne keer vandaan en wist te zeggen "alles past behalve de rug en de mouwen". Toch kende de kleermaker zijn stiel. Een bijnaam voor de kleermaker, dat was "de Snijer" van snijder of de stof snijden. Toen rond de jaren 1960 ook de dorpeling de weg vond naar de kledingmagazijnen in de stad, moest ook de dorpskleermaker het bijtje erbij neerleggen.

De barbier: het woord lijkt wel verouderd, dan hield men in die tijd wel van overschakelen naar een frans woord, het werd coiffeur. Gelukkig heeft het aardige woordje "kapper" een toemaatje van de Hollanders, hier uiteindelijk zijn weg gevonden. Maar de barbier, het was nog de tijd van zeep, de aloude schaars of scheermes; 10 à 12 cm lengte met heft. Scherpen op een marmereen steen met olie erop. De baard scheren deed men eenmaal per week; op zaterdagavond, wie het zelf niet kon of deed, ging die dag naar de barbier. Hij was in zeer veel gevallen een herbergier. Het was ook wel eens de pleisterplaats voor jong en oud, kaarten, biljarten en ja als je niet oplette in de late uurtjes, dan was de kapper ingepakt; dan maar weer voor de volgende week voor uw haarbos.

Volgende week: de slachter, de mosselman, de haringleurder, de pakleurder

Lid worden van een BIN, het kan!

Kalmthout telt momenteel 16 BINS (19 sectoren) die op hun beurt heel wat leden tellen en samenwerken rond veiligheid. Het BIN (buurtinformatienetwerk) is een instrument wat veiligheid voor ogen heeft en mee zorgt voor sociale verbondenheid. Een intense samenwerking met de lokale politie, vooral op communicatief gebied, zorgt er ook voor dat er een zekere binding is tussen politie en burgers om samen de strijd aan te gaan tegen, bv. Inbraken in woningen of aanhorigheden. Ondertussen wijzigt ook het criminele landschap en gaan daders ook op andere manieren te werk, denk maar aan cybercriminaliteit. Ook daar speelt het BIN op in zodat eigenlijk het volledige veiligheidspakket in de werking past. De communicatie met de leden van een BIN gebeurt op twee manieren. Er zijn dringende (warme) oproepen die leden waarschuwen of hulp vragen bij bepaalde voorvallen, deze

worden altijd door de lokale politie zelf uitgestuurd. Anderzijds zijn er de niet-dringende (koude) berichten. Dit kan zijn rond allerhande gebeurtenissen, gevaren, preventietips, enz.... en worden meestal aangereikt door de politie. Lid zijn van het BIN geeft niet alleen samenhang maar heeft ook communicatieve voordelen. Afhankelijk van bij welke BIN je hoort zal er een kleine bijdrage als lidgeld worden gevraagd. Dit digitaal krantje "Heide vertelt" is ontstaan uit het BIN gebeuren en brengt om die reden ook regelmatig informatie rond veiligheid. Het lezerspubliek is ondertussen veel verder uitgebreid dan de wijk Heide. We geven hierna dan ook de info mee die je nodig hebt wil je aansluiten bij een Kalmthoutse BIN. Ook op zaterdag 18 maart tussen 10u en 18u kan je terecht in de kerk in Heide om informatie in te winnen en uw aansluiting meteen aan te vragen. Volgende week meer over het evenement zelf.

De BINS in Kalmthout:

BIN DENNENDAEL

Coördinator: Johan Sleenckx, Goudvinklaan 3, 2920 Kalmthout, 0478 94 14 47

bin.heidedennendael@gmail.com

BIN LEOPOLD

Coördinator: Dirk Van De Ginste, Leopoldstraat 60, 2920 Kalmthout, 0497 40 81 13

vandeginstedirk@telenet.be

BIN VREDEBURG

Coördinator: Willy Van Meel, Thillostraat 43, 2920 Kalmthout, 0477 06 59 12

willy.van.meel@skynet.be

BIN WITHOEFSE HEIDE

Coördinator: Louis van den Buijs, Heidestatiestraat 58/1, 2920 Kalmthout, 0477/ 22 24 81

vandenbuijslouis@gmail.com

Sector: Klein Zwitserland

Sector: Hei-statie

Sector: Guido Gezelle

Sector: BINZ Heide

BIN BEZEMHEIDE

Coördinator: Ron van Bussel, Molenbaan 26, 2920 Kalmthout, 03 666 82 32

ronaldvanbussel@gmail.com

BIN KIJKUIT

Coördinator: Ludwig Haes, Kijkuitstraat 78, 2920 Kalmthout

mail@binkijkuit.be www.binkijkuit.be

BIN VOGELZANG

Coördinator: An Van Camp, Akkerlaan 2, 2920 Kalmthout, 0478 77 52 10

anvancamp_ua@hotmail.com

BIN BLOEMENDAAL

Coördinator: Dirk Maesen, Tulpenlaan 9, 2920 Kalmthout, 0475 75 09 49

dirk2.maesen@telenet.be

BIN HEIKEN

Coördinator: Marc Van Humbeeck, Pater Antonissenstraat 9, 2920 Kalmthout, 03 666 55 09

bin.heiken@skynet.be

BIN ACHTERBROEK-OOST

Coördinator: Paul Schepens, Roosendaalsebaan 74, 2920 Kalmthout, 03 666 73 32

bin-achterbroek-oost@hotmail.com

BIN INDUSTRIE BOSDUIN

Coördinator: Katleen Vander Veken, Galgenheiken 8, 2920 Kalmthout, 0475 85 55 99 -

bin@bosduin.be

BIN DE KIEVIT-DE STER

Coördinator Maurice Peeters, Putsesteenweg 6, 2920 Kalmthout, 0478 48 02 50
peetersmaurice@gmail.com www.bindekievit.be

BIN DE BEEK

Coordinator: Jos Van Bragt, Voetbooglaan 7, 2920 Kalmthout, 0498 54 69 18
josvanbragt@scarlet.be

BIN DE GREEF

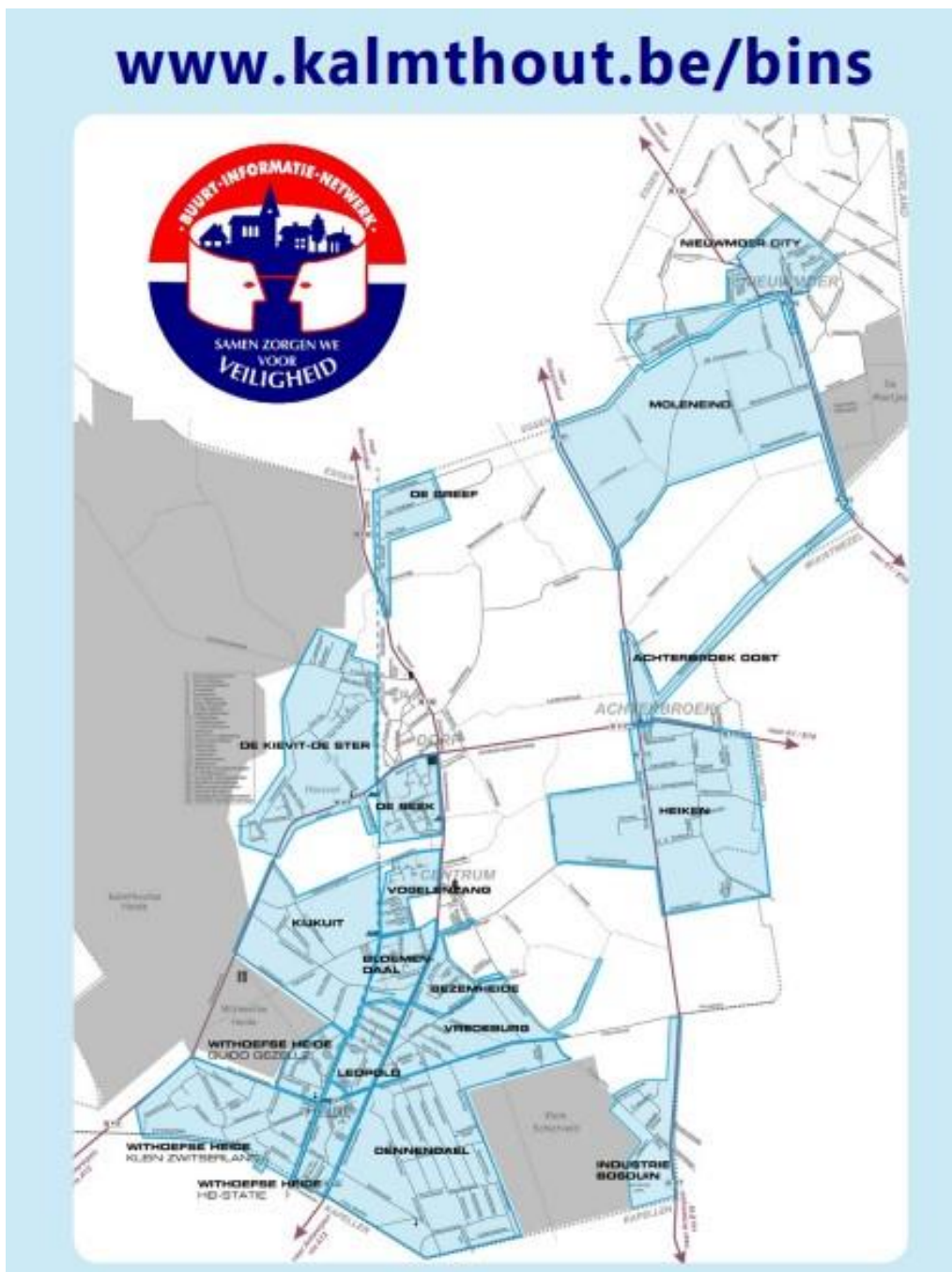
Coördinator: Hans Buitendijk, Turfvaartlaan 33, 2920 Kalmthout, 0475 41 48 08
hans.ann@antecho.be

BIN NIEUWMOER-CITY

Coördinator: Tom De Weerd, Prelaat Deckersstraat 15, 2920 Kalmthout, 0478 46 54 04
binnieuwmoercity@gmail.com

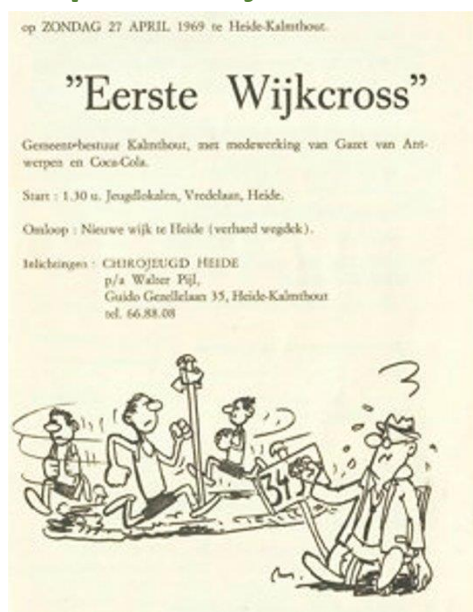
BIN MOLENEIND

Coördinator: Cindy De Roeve, Zilverenhoeksesteenweg 97, 2920 Kalmthout, 0476 27 45 42
binmoleneind@telenet.be

Je kan op de hierboven afgedrukte kaart min of meer zien tot welke bin jouw woning behoort. Het volstaat om contact op te nemen met de vermelde coördinator om aan te sluiten en de voorwaarde tot aansluiting te kennen. Beter nog is dat je zelf een bezoekje brengt op zaterdag 18 maart tussen 10u en 17u in de kerk in Heide waar het BIN-cyber-café dan plaats heeft.

Loopwedstrijden worden al veel langer georganiseerd!

We kwamen in het bezit van een flyer van een loopwedstrijd die in 1969 in Heide werd georganiseerd door de Chiro. Wijlen Walter Pijl was de verantwoordelijke voor het evenement dat plaatsvond in de omgeving van het Chirolokaal in de Vredelaan.

Mogelijk zijn er nog mensen die hierover meer kunnen vertellen. Voor zover ik weet is dit een activiteit geweest die meerdere jaren heeft plaatsgevonden, ik denk zelfs tot einde de jaren '70. Alle info welkom.

Nieuwe correspondenten gezocht!

Er is nog zoveel nieuws te melden over het verleden van Heide en bij uitbreiding van onze gemeente. We proberen het vol te houden om jullie wekelijks wat nieuws aan te bieden en het krantje zo interessant mogelijk te maken voor

iedereen! Met andere woorden, "kruip ook eens in de pen", en maak een bijdrage voor ons krantje. Er kan veel! Een oude foto, een aankondiging, een verhaal enz.. allemaal welkom, we maken het persklaar om te verspreiden.

Afscheid van Louis

De foto hiernaast van Louis Verpraet is vermoedelijk één van de laatste foto's die van Louis in het openbaar werd gemaakt. Dit gebeurde bij de uitreiking van de "Heikneuter" vorig jaar aan de visvijver in Nieuwmoer, de Heikneuter was toen voor Jan Gotink. Deze week vrijdag waren er heel wat mensen samen in de kerk om afscheid te nemen van Louis. Tijdens een mooie dienst werd het leven van Louis nog eens mooi beschreven, zowel door Pastoor De Preter als door zijn zoon Georges.

De verdiensten die Louis heeft gehad door in de jaren '50 en '60 en zelfs nog veel later, zich in te zetten voor het klasseren en het behoud van het Natuurreservaat "de Kalmthoutse Heide" mag nooit vergeten worden zegde pastoor De Preter. Hij heeft gelijk!

In "zijn" natuurreservaat zou een aandenken aan Louis, bv. aan de Molensteen, nog zo een herinnering die hij erg koesterde, niet misstaan!

Heide vertelt" is een tijdelijke uitgave, gestart als BIN-initiatief tijdens de corona-periode. Verschijnt wekelijks digitaal op zondagmorgen.

Redactie: Louis van den Buijs, Heidestatiestraat 58/bus1, 2920 Kalmthout. (0477/22.24.81).

Redactieadres: vandenbuijslouis@gmail.com

Eerder verschenen krantjes zijn te raadplegen via de website www.binkalmthout.be 3

